

مطالعات موردی

قدرت نرم

تألیف:

جکوبیز هایمنز و دیگران

با مقدمه:

دکتر اصغر افتخاری

گردآوری و ترجمه:

سید محسن روحانی

انتشارات دانشگاه امام صادق (علیه السلام)
تهران: بزرگراه شهید چمران،
پل مدیریت
تلفکس: ۸۸۳۷۰۱۴۲
صندوق پستی ۱۵۹-۱۴۶۵۵
E-mail: isu.press@yahoo.com
فروشگاه اینترنتی:
www.ketabesadiq.ir

دانشگاه امام صادق (علیه السلام)

مطالعه موردی قدرت نرم ■ تألیف: جکویتز هایمنز و دیگران ■ ترجمه: سید محسن روحانی
با مقدمه: دکتر اصغر افتخاری ■ ناشر: دانشگاه امام صادق (ع) ■ نمایه‌سازی: رضا دیبا
چاپ اول: ۱۳۹۲ ■ قیمت: ۲۰۰۰ ریال ■ شمارگان: ۷۰۰ نسخه ■ چاپ و صحافی: هوشنگی
■ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۲۸۶-۳

همه حقوق محفوظ. متعلق به ناشر است.

سرشناسه: روحانی، سید محسن، ۱۳۵۹ -
عنوان و نام پدیدآور: مطالعه موردی قدرت نرم/مقدمه اصغر افتخاری: گردآوری و ترجمه محسن روحانی.
مشخصات نشر: تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری: ۴۰۰ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۲۸۶-۳
وضعیت فهرست نویسی: فیا
موضوع: جنگ نرم
شناسه افزوده: افتخاری، اصغر، ۱۳۴۷ -، مقدمه نویسنده
شناسه افزوده: دانشگاه امام صادق (ع)
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۱ ر ۸۶ م ۲۷۵ UB
رده بندی دیویی: ۳۴۴/۳۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۲۰۴۳۳۲۷

فهرست مطالب

۱۱		سخن. ناشر
۱۳		مقدمه
		دکتر اصغر افتخاری
۱۷		بخش اول: مطالعه موردی قاره آسیا آفریقا
۱۹		فصل ۱- افزایش قدرت نرم: مطالعه موردی آسیب‌های سیاست هند
		چیکونیز ای. سی. هایمنز
۱۹		مقدمه
۲۱		۱-۱. قدرت نرم چیست؟
۲۴		۲-۱. آسیب‌پذیری نرم هند پیش از استقلال
۲۶		۱-۲-۱. "هند زنانه": جذاب برای انگلیسی‌ها
۲۸		۲-۲-۱. "هند وحشی": خشن و غیرعقلانی
۳۰		۳-۱. لاز آسیب‌پذیری نرم تا قدرت نرم: کیمیاگری گاندی
۳۶		۴-۱. قدرت نرم و آسیب‌پذیری هند در دوران جنگ سرد
۳۸		۵-۱. وجهه هند در ایالات متحده
۴۱		۶-۱. منحرف شدن و از بین رفتن تلاش‌های نهر و برای قدرت نرم
۴۷		۷-۱. قدرت نرم و آسیب‌پذیری هند امروز
۵۸		نتیجه‌گیری
۶۱		منابع

فصل ۲. قدرت نرم و قدرت‌های کوچک: مطالعه موردی راهبرد قطر ۶۹

پائول راکور

مقدمه	۶۹
۱-۲. قطر، دیپلماسی نیچه و برندسازی	۷۱
۲-۲. جالش‌های دیپلماسی عمومی قطر	۷۵
۲-۳. راهبردهای دیپلماسی عمومی قطر	۷۷
۲-۴. ابزارهای دیپلماسی عمومی قطر	۸۲
۲-۴-۱. ابزار دیپلماسی عمومی الجزیره	۸۷
۲-۵. نروژ و دیپلماسی نیچه	۹۱
نتیجه‌گیری	۹۶
منابع	۹۸

فصل ۳. بازتعریف قدرت نرم: مطالعه موردی "راهبرد بومی‌سازی" تایوان ۱۰۳

شان لی

مقدمه	۱۰۳
۱-۳. تعریف "قدرت نرم"	۱۰۴
۱-۱-۳. کاربرد و نمونه‌های قدرت نرم	۱۰۷
۲-۳. نظریه خانم آتته لو در مورد قدرت نرم تایوان	۱۱۰
۳-۳. تفسیر جدیدی از قدرت نرم تایوان	۱۱۳
۴-۳. سه عنصر جدید قدرت نرم تایوان	۱۱۷
نتیجه‌گیری	۱۲۴
منابع	۱۲۶

فصل ۴. نظریه قدرت نرم و راهبرد قدرت نرم کره ۱۲۹

جوئن لی

مقدمه	۱۲۹
۱-۴. مطالعات پیشین قدرت نرم	۱۳۰
۲-۴. نظریه قدرت نرم	۱۳۱
۱-۲-۴. طبقه‌بندی‌های متفاوت قدرت نرم	۱۳۲
۲-۲-۴. یک مفهوم جدید از قدرت نرم	۱۳۵

۱۳۸.....	۳-۲-۴. یک چارچوب نظری.....
۱۴۰.....	۳-۴. راهبردهای قدرت نرم.....
۱۴۲.....	۴-۴. توان بالقوه قدرت نرم کره جنوبی و برخی توصیه‌های سیاسی.....
۱۴۳.....	۴-۴-۶. تجارت و اهداف اقتصادی و راهبرد قدرت نرم کره.....
۱۴۴.....	۴-۴-۲. اهداف امنیتی و سیاسی و راهبرد قدرت نرم کره.....
۱۴۶.....	نتیجه‌گیری.....
۱۴۹.....	منابع.....
	فصل ۵. قدرت نرم و منطقه‌گرایی: مطالعه موردی سیاست‌های ترکیه در
۱۵۳.....	خاورمیانه.....
	ملیحا بنلی آلتونسیک
۱۵۳.....	مقدمه.....
۱۵۴.....	۱-۵. نقش ترکیه در مباحث اصلاحات سیاسی و اقتصادی در خاورمیانه.....
۱۶۷.....	۲-۵. ابزارها و راهبردهای جدید: ظرفیت طرف سوم ترکیه.....
۱۷۲.....	نتیجه‌گیری.....
۱۷۳.....	منابع.....
۱۷۵.....	فصل ۶. کاربرد قدرت نرم: مطالعه موردی "رنسانس آفریقایی".....
	یازینی فونکا آپریل
۱۷۵.....	مقدمه.....
۱۸۱.....	۱-۶. تاثیر گفتگوی سابوید بر ارتقاء اصول رنسانس آفریقایی.....
۱۸۶.....	۱-۱-۶. تساوی جنسیتی.....
۱۸۸.....	۲-۱-۶. مصالحه.....
۱۸۹.....	۲-۶. تاثیر سابوید بر فرآیند انتخابات و دمکراتیزه کردن بروندی.....
۱۹۳.....	نتیجه‌گیری.....
۲۰۰.....	منابع.....
۲۰۱.....	بخش دوم: مطالعه موردی قدرت نرم در قاره اروپا-آمریکا.....
۲۰۳.....	فصل ۷. احیاء قدرت نرم: مطالعه موردی راهبرد روسیه.....
	فیثونا هیل

مقدمه	۲۰۳
۱-۷. جاذبه ملی	۲۰۴
۲-۷. دستی نه چندان نامرئی	۲۰۷
۳-۷. بازگشت	۲۰۹
۴-۷. واقعیت‌های سیاسی	۲۱۲
۵-۷. برین؛ حرکت در مسیر قدرت نرم	۲۱۴
۶-۷. خیابان دوطرفه اوراسیا	۲۱۷
۷-۷. ابرقدرت انرژی	۲۲۰
نتیجه‌گیری: چالش‌های قدرت نرمی روسیه	۲۲۲
منابع	۲۲۹
فصل ۸ قدرت نرم و دیپلماسی عمومی نوین: مطالعه موردی "الگوی حکومتداری جهانی" اروپا	۲۳۱
ترزا لا پورته	
مقدمه	۲۳۱
۱-۸. بستر جدید بین‌الملل: شرایط حکومتداری جهانی	۲۳۴
۲-۸. دیپلماسی عمومی حکومتداری جهانی	۲۳۸
۳-۸. قدرت اقتناع‌سازی اتحادیه اروپا	۲۴۳
۱-۳-۸. مدل سیاسی اتحادیه اروپا	۲۴۴
۲-۳-۸. ارزش‌ها و اصول اتحادیه اروپا: بنیاد قدرت جذاب	۲۴۶
۳-۳-۸. تجربه در روابط جامعه مدنی	۲۴۹
۴-۸. قدرت هنجاری اتحادیه اروپا	۲۵۱
۵-۸. همکاری اروپا در زمینه توسعه: اتحاد، همراه با برخی نیازمندی‌ها	۲۵۴
۶-۸. سیاست جلوگیری از ایجاد درگیری و کشمکش	۲۵۷
۷-۸. دفاع از حقوق بشر	۲۵۹
۸-۸. تعهد جامعه به بهبود دیپلماسی عمومی	۲۶۲
نتیجه‌گیری: نیازها و طرح‌هایی برای بهبود	۲۶۵
منابع	۲۷۰

فصل ۹. قدرت نرم و موقعیت سخت: مطالعه موردی سیاست خارجی و امنیتی

اتحادیه اروپا ۲۷۷

مایکل اسمیت

مقدمه ۲۷۷

۹-۱. سیاست خارجی، قدرت و مدل اروپایی ۲۸۱

۹-۱-۱. سه منطق سیاست خارجی اروپا ۲۸۴

۹-۲. واکنش نشان دادن به دنیای اسلام و ایالات متحده: اتحادیه اروپا و "مثلث

نیروها" ۲۹۲

نتیجه‌گیری: سیاست خارجی اروپا میان ایالات متحده و دنیای اسلام: کاتالیزور

یا اجباری؟ ۳۰۰

منابع ۳۰۳

فصل ۱۰. دیپلماسی فرهنگی و قدرت نرم: مطالعه موردی ماموریت آلمان در

افغانستان ۳۰۵

نیلز کلابونده

مقدمه ۳۰۵

۱۰-۱. دیپلماسی فرهنگی آلمان ۳۰۶

۱۰-۲. نیاز به دانش بین فرهنگی ۳۰۹

نتیجه‌گیری ۳۱۵

منابع ۳۱۶

فصل ۱۱. آموزش بین‌المللی و قدرت نرم: مطالعه موردی سیاست خارجی

کانادا ۳۱۹

روپا دیسی تریلوککار

مقدمه ۳۱۹

۱۱-۱. تاریخ توسعه سیاسی ۳۲۱

۱۱-۱-۱. گسترش کمک‌های توسعه‌ای فرامرزی ۳۲۱

۱۱-۲. توسعه روابط فرهنگی بین‌المللی ۳۲۵

۱۱-۲. تاثیر ابتکارات بین‌المللی سازی دانشگاه ۳۲۸

۱۱-۲-۱. تاثیر کمک‌های توسعه‌ای فرامرزی بر دانشگاه ها ۳۲۹

۳۳۳.....	۲-۲-۱۱. تاثیر روابط فرهنگی بین‌المللی بر دانشگاه‌ها
۳۳۹.....	۳-۱۱. نتایج سیاسی: فواید و چالش‌ها
۳۴۳.....	نتیجه‌گیری
۳۴۵.....	منابع
۳۴۹.....	فصل ۱۲. قدرت نرم و قدرت اجتماعی: مطالعه موردی سیاست خارجی ونزوئلا
	خاور کورالس
۳۴۹.....	مقدمه
۳۵۱.....	۱-۱۲. قدرت اجتماعی به مثابه ابزار موازنه نرم
۳۵۹.....	۲-۱۲. توصیف ظهور دیپلماسی قدرت اجتماعی
۳۶۰.....	۱-۲-۱۲. تنزل مردم‌سالاری
۳۶۲.....	۲-۲-۱۲. اقتصاد سیاسی بین‌المللی نفت
۳۶۶.....	۳-۱۲. محدودیت‌های قدرت اجتماعی چاوز: فقدان مهارت
۳۶۸.....	۱-۳-۱۲. در داخل کشور: بحران نفتی داخلی
۳۶۸.....	۲-۳-۱۲. در خارج کشور: چنددستگی متحدین بالقوه
۳۷۲.....	۴-۱۲. واکنش به چالش‌های قدرت اجتماعی
۳۷۳.....	نتیجه‌گیری
۳۷۵.....	منابع
۳۷۹.....	نمایه

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»
وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ وَ سُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ
(قرآن کریم، سوره مبارکه النمل، آیه شریفه ۱۵)

سخن ناشر

مطالعه نظریه قدرت نرم، اگر چه از حیث فلسفی و شناختی امری ضروری و جذاب می‌نماید؛ اما نباید این نکته را از نظر دور داشت که «قدرت نرم» صرفاً یک نظریه تحلیلی برای شناخت نیست، بلکه دارای ارزش عملیاتی می‌باشد. معاونت پژوهشی دانشگاه امام صادق علیه السلام با عنایت به ضرورت پژوهش همه جانبه در این زمینه، از سال ۱۳۸۷ طرح مطالعاتی قدرت نرم را که شامل بخش‌های مهمی چون شناخت قدرت نرم، نقد و ارزیابی نظریه‌های غربی، و تولید نظریه اسلامی و ایرانی قدرت نرم می‌شود؛ تعریف و اجرا نمود.

معاونت پژوهشی دانشگاه امام صادق علیه السلام امیدوار است نتایج حاصل آمده از این پروژه که به بیش از ۳۰ عنوان اثر بالغ می‌شود، مورد توجه علاقمندان قرار گرفته و از این طریق گفتمان تازه‌ای در مطالعات قدرت نرم در ایران شکل بگیرد.

ناشر ضمن استقبال از نظرات اصلاحی و تکمیلی، آمادگی خود را برای دریافت و نشر سایر متون مرتبط - بویژه با تأکید بر رویکردهای اسلامی - ایرانی و توجه به صسایل خاورمیانه و ایران اعلام می‌دارد.

معاونت پژوهشی دانشگاه امام صادق علیه السلام

مقدمه

دکتر اصغر افتخاری

اگر چه سیاست عملی به دلیل حیثیت و تاثیرات ظاهرای که دارد، پیوسته مورد توجه اندیشه گران و تحلیل گران بوده است؛ اما به نظر می رسد این ایده صحیح باشد که سیاست نیز همچون سایر حوزه های عملیاتی، عرصه «فراز و فرود نظریه ها» است. به عبارت دیگر سیاست عملی تابعی از نظریه هایی است که برخی به صورت آشکار و برخی به صورت پنهانی و صرفاً در سطح اذهان مجریان، مسلط شده و به پارادایم غالب تبدیل می شوند. بر این اساس مطالعه سیاست عملی در گرو آشنایی با نظریه های سیاسی است. با این توصیف آنچه به عنوان مفهوم و نظریه قدرت نرم طراحی و ارائه شده - و توجه بسیاری از کارشناسان را به خود معطوف داشته - مهم ارزیابی می گردد.

نظریه هایی از این قبیل معمولاً در جوامع علمی غربی موضوع مطالعات بسیاری قرار گرفته و در اندک زمانی شاهد ارائه مقالات، کتب و یادداشت های تحلیلی متعددی درباره آنها می باشیم که در نهایت تصویر یک نظریه تمام عیار را از آنها به مخاطب ارائه می نماید؛ چیزی که در جوامع جهان سومی متأسفانه کمتر به آن توجه و یا پرداخته می شود. البته در حد موضوع حاضر، به نظر می رسد که سرنوشت متفاوتی برای آن در جامعه ما رقم خورده است که جای تأمل و شکر دارد.

مطالعات قدرت نرم را به یمن تلاش‌های علمی محققان و مترجمان ایرانی، می‌توان در جامعه ایران حوزه‌ای توسعه یافته ارزیابی نمود. بدین معنا که طیف متنوعی از پژوهش‌ها نسبت به این موضوع به انجام رسیده که حکایت از اهمیت و ظرافت ابعاد نظری و کاربردی این مفهوم و نظریه دارد. شاید دلیل این توجه بیش از اندازه به «قدرت نرم» متناسب آن با اصول و مبانی رویکرد ایرانی - اسلامی باشد که حکایت از ظرفیت‌های بالای این نظریه برای تحلیل موضوعات و تجویز راه‌رها در ایران دارد. البته نمی‌توان از این نکته غافل شد که رویکرد نرم‌انزارانه مدنظر اندیشه‌گران مسلمان، از حیث مبادی معرفت‌شناختی و روشی متفاوت از رویکرد سکولار غربی بوده و این بدان معناست که ما نیازمند طراحی و آرایه نظریه قدرت نرم خویش هستیم. انجام چنین کاری متضمن برداشتن چند گام اساسی است که مهمترین آنها عبارتند از:

الف. شناخت نظریه قدرت نرم معارف

ب. ارزیابی نظریه قدرت نرم در قالب نقدهای درون و برون گفتمانی
ج. طراحی چارچوب‌های نوین تحلیلی بر بنیاد یافته‌های مراحل پیشین؛
تا از این طریق نظام جدید معرفتی در موضوع قدرت نرم با رویکرد ایرانی - اسلامی شکل بگیرد.

مطالعه حاضر از جنس پژوهش‌های گروه اول است که به شناخت هر چه بهتر کاربرد قدرت نرم در کشورهای مختلف کمک می‌کند. این مطالعه از آن حیث اهمیت دارد که افزون بر تعمیق عرصه شناخت از قدرت نرم، ایده بومی‌سازی قدرت نرم را نیز تبیین می‌کند. پژوهش‌های موردی حکایت از دو نوع مواجهه با نظریه قدرت نرم دارد: نخست مواردی که به اجرای نظریه اصلی بدون توجه به مقتضیات زمانی و مکانی اشاره دارد؛ دوم - مواردی که اجراء نظریه را مبتنی بر نوع بازانديشي بومي استوار ساخته‌اند و از این طریق تجربه نوینی را در حوزه قدرت نرم تولید نموده‌اند. آشنایی با هر دو نوع تجربه حائز اهمیت بوده و به همین خاطر اثر

حاضر تدوین و ترجمه شده است.

هدف اصلی اثر حاضر آن است که زمینه بررسی انتقادی الگوهای دوگانه بالا را فراهم آورد و نشان دهد که کاربست تقلیدی نظریه قدرت نرم، معمولاً نوعی «ناکارآمدی» را در پی دارد که منجر به واکنش منفی اندیشه‌گران و حتی بازیگران حوزه اجرایی می‌شود. اگر چه این ملاحظه انتقادی، الگوهای باراندیشی بومی را ضروری می‌سازد؛ اما تاملات موجود حکایت از آن دارد که این رویکرد نیز عاری از اشکال نبوده و می‌تواند به استحاله نظریه منتهی شود. غرض از استحاله نظری، بازنگری در اصول، مبانی، اهداف و شیوه‌های اجرایی قدرت نرم است به گونه‌ای که آن را از ماهیت و فلسفه اولیاش عاری سازد و بدین ترتیب مفهومی جدید (و بیگانه با نظریه اصلی) را تولید نماید. در این حالت با برداشت‌های بیگانه با نظریه، روبرو هستیم که معمولاً امکان مطالعه علمی را به پایین‌ترین حد ممکن می‌رساند.

آنچه در مطالعات قدرت نرم بومی مدنظر است و مجموعه مطالعاتی منتشر شده از سوی موسسات علمی‌ای چون دانشگاه امام صادق (علیه السلام) آن را دنبال می‌نماید؛ آن است که جلوی هر دو آفت کفه شده را تا حد امکان بگیرد. به عبارت دیگر زمینه‌سازی برای طرح و تبیین به یک نظریه بومی و کارآمد از قدرت نرم، هدف اصلی‌ای را شکل می‌دهد که از ره‌گذر این مطالعات باید در پی آن بود.

از این منظر تلاش ارایه شده در این مجموعه شایسته توجه بوده و می‌توان آن را مکمل خوبی برای آن دسته از پژوهش‌هایی دانست که با رویکرد موضوع‌شناسانه تهیه و منتشر شده‌اند. بنابراین جا دارد از تدوین کننده و مترجم اثر تشکر نمود و از خدای متعال برای ایشان و تمامی دست‌اندرکاران پروژه کلان قدرت نرم در سطح ملی آرزوی توفیق نمود. امید آن که شاهد ارایه نقدهای سازنده بر یافته‌های اثر حاضر در آینده نزدیک باشیم.